

„Naše školka se už čtvrtým rokem seznamuje s Celistvou na smysl zaměřenou pedagogikou Franze Ketta. Já a mé dvě kolegyně jsme měly možnost navštívit předškolní zařízení v Jižním Tyrolsku a v těchto dnech očekáváme, že naše tyrolské kolegyně přijdou k nám. Není nad to učit se od někoho zkušenějšího a na vlastní oči vidět co funguje a co naopak nefunguje. Já už dnes vím, že tato pedagogika přinesla naší školce zlepšení vztahů a prohloubila sociální citění v rodinách. Hledáme nové formy komunikace mezi rodiči, dětmi, pedagogickými a provozními pracovníky a učíme se naslouchat více jeden druhému. Za pomoci této koncepce rozvíjíme a udržujeme v dětech opomíjené morální hodnoty. Je potřeba více času, překonat určité nezdary a nepochopení, které zavádění něčeho nového vždy provází. Z mé dlouhodobé pedagogické praxe, kdy jsem prošla různými vzdělávacími programy, mohu hodnotit pedagogiku Franze Ketta skutečně jako velice smysluplnou.“

Zdeňka Baladová, ředitelka MŠ s křesťanskou výchovou Uherský Ostroh

„Před 11 lety mě bylo nabídnuto místo učitelky v místní mateřské škole, kde tehdy už několik let fungovala jedna ze tří tříd jako třída „křesťanská“. Byl to pro mě velký krok do neznáma. Na začátku jsem si plán křesťanské výchovy vytvářela sama nebo hledala v dostupných materiálech – v biblických příbězích, v publikaci Sedmikrásek, Katechezích od P. Kani, v časopisu Duha. Během studia na TF v Českých Budějovicích se seznámila s pedagogikou F. Ketta. Je to sice jen jeden z možných katechetických přístupů, ale já se nadchla. Koncepce popisuje to, co člověk přirozeně dělal a cítil během činností s dětmi, že totiž nemůže dětem násilně předávat víru bez vztahu k sobě samotnému, bez vztahu ke druhému člověku, bez vztahu ke společenství a bez vztahu k samotnému Bohu.“

Hana Čapková, Katovice u Strakonice

„Jsem učitelem matematiky a fyziky a zároveň katechetou na místní základní škole. Jako učitel jsem měl zkušenost, že je dobré mít pravidla, podle kterých se všichni řídíme. Příliš jsem si žáky „nepouštěl k tělu“. Celistvá pedagogika Franze Ketta mě rozšířila obzory a otevřela oči v tom, že jde k dětem přistupovat i jiným způsobem. Jde o neustálý proces vzájemné tolerance, vzájemného obohacování a v hodinách náboženství i o společné směřování k Bohu, a to je veliký rozdíl.“

Miroslav Čapek, Katovice u Strakonice

„Křesťanské školce Karolínce jsou čerstvě dva roky a do života dostala veliký vklad: má kde čerpat a ví, kam směřuje. Ještě než vznikla, bylo jasné, jaký styl práce bude formovat její vývoj. Já sama jsem prošla základním kurzem pedagogiky F. Ketta a nacházím v ní obdivuhodné množství životní inspirace, která buduje osobní charakter, vzájemné vztahy a vztah k Bohu. Stejně tak vnímám, že má sílu posilovat celý pedagogický tým. Tato inspirace a síla pramenící z osoby Ježíše Krista se pro mě na seminářích zpřítomňuje velice srozumitelně a blíže. I dětem je pak možné jednoduchým a srozumitelným způsobem přibližovat křesťanské hodnoty a postoje – jako když se přelévá voda ze džbánu – dávám to, co sama dostávám. Mám radost, že v pracovním společenství Karolínky jsou lidé, kteří žijí tím, co dělají, mají rádi děti i svoji práci a jsou ochotni se učit novým věcem a postojům, aby mohli dát ze sebe dětem to nejlepší. To bych ráda na závěr potvrdila slovy maminky Daníčka a Toníčka, paní Havrdové: „Ti moji kluci se do školky strašně těší, mají školku i paní učitelky rádi a

jsou tam spokojeni a šťastní. Obdivuji paní učitelky – pracují vlastně veřejně, když jim na začátku roku maminky adaptujících se dětí koukají do kuchyně. A jim to nevadí. Přístup zaměstnanců je diametrálně odlišný od mé dřívější zkušenosti.“

Sr. Josefa Jarošová, ředitelka KMŠ Karolínka ve Slavkově u Brna

„Zjednoduším-li si pro sebe naši koncepci a pedagogické záměry, napadá mě slovo aktivita. Nemyslím však aktivitu ve smyslu počtu akcí, které pro děti a s dětmi děláme, ani množství informací, které si děti zapamatují o probíraných tématech, ani nemám na mysli přemíru podnětů, kterými lze děti zahrnout. Mluvím o aktivitě, která dětem samotným pomáhá zvládat každodenní situace a přináší jim radost z toho, že jsou, že něco umí a mají vedle sebe někoho, s kým mohou být. Za všechny uvedu jeden příklad. Chystali jsme se na pobyt venku, děti se nahruly do šatny a mačkaly se ke svým věšákům. Pohledem jsem zkontrolovala skupinku tlačících se dětí a uviděla jsem, jak ‚rychlá‘ může být komunikace mezi dětmi. K chlapečkovi, který stál v davu u věšáků, se přičítala holčička s nataženou rukou a pevně sevřenou pěstí. Zrak upínala na svůj věšák, ke kterému se nemohla dostat. Její pěst „promluvila“ a chlapeček se rázem octl na jiném místě vzdáleném půl metru od toho původního. Holčička vítězoslavně dosedla na lavičku pod svým věšákem a začala se spokojeně oblékat. Stačily dvě sekundy a holčička získala své místo, volný prostor kolem sebe, respekt přihlížejících dětí, pocit vítězství a k tomu spoustu času na oblékání. Setkávám se poměrně často s tím, že děti mezi sebou neumí komunikovat. Neví si rady s tím, jak vyjádřit své potřeby a některé děti ani neměly možnost naučit se, jak si vůči druhým vymezit zdravé hranice a dát jim najevo, co se jim líbí a nelíbí. Nedivme se tomu, mnoho z nás dospělých se s tím dennodenně potýká. Přitom stačí málo. Učíme děti vyjádřit se slovně a nestydět se za své vyjádření, umět přijmout a respektovat vyjádření druhého, umět říkat, co potřebují, co cítí, nebo co se jim nelíbí. Přiznávám, že je to občas náročná práce. Výsledek není vždy vidět hned, ale o to více potěší, když někdo místo „mluvení“ pěstí řekne: „S dovolením“, nebo když se místo vztekání a křiku, řekne: „Nedělej mi to, nelíbí se mi to“, místo vyloučování se, že to neudělal, řekne: „Promiň“. Důležité je všimnout si každodenních situací a situačně na ně reagovat. Poslouchat, naslouchat a dívat se, jakým způsobem spolu děti komunikují. Umět jim dávat laskavým způsobem zpětnou vazbu a učit je tak rovněž laskavě komunikovat s druhými. Díky lidskému přístupu a kvalitnímu metodickému vedení Evy Muroňové a P. Tomáše Cyrila Havla, kteří nás pravidelně vzdělávají, jsme našli způsob, jakým lze důraz na vztah a vztahovost jednoduše a kreativně rozvíjet – podporovat děti, aby uměly být zdravě aktivní a připravit jim bezpečné prostředí pro to, aby se mohly individuálně rozvíjet. Mezi dětmi a také mezi dospělými chceme: „Být ve vztahu a být ve vztahu aktivní.“

Magdaléna Kovářová, vedoucí CMŠ ve Zlíně

„V minulém roce jsme se při přípravách dětí k prvním svátostem inspirovali materiálem „Dnes budu tvým hostem“. Z materiálu jsme vybrali jen některá setkání. Byli jsem mile překvapeni, že se rodiče i děti aktivně zapojili a vyjádřili to, co je pro jejich život v úry důležitě. Našli si čas na slavnostní zahájení přípravy a na další společná setkávání během školního roku, např. setkání před svátostí smíření. Pokusili jsme se tak vytvořit společenství rodin ve farnosti, aby děti i celé rodiny mohly co nejlépe duchovně prožít slavnost prvního svatého přijímání. Mnozí rodiče vyjádřili radost ze samostatného pozhánání jednotlivým rodinám, které bylo součástí slavnostního zahájení přípravy. Pro děti zase bylo

obohacím ztvárnění pomocí výkladového materiálu slavnostního obrazu domu, který se tak jejich přičiněním stal viditelným obrazem toho, co se děje ve slavení svátosti smíření.“

P. Aleš Písařovic, kaplan v Kravařích

P. Bohuslav Novák, farář v Kravařích

„Myslím si, že pedagogika F. Ketta poskytuje velké množství námětů pro pastorační práci ve farnosti, pro katechezi a pro práci v jednotlivých farních společenstvích. V naší farnosti jsem vyzkoušel některé prvky v liturgických obdobích vánočního a velikonočního okruhu. Při jednotlivých bohoslužbách se postupně před očima účastníků utvářel obraz, který byl obohacen každou následující nedělní bohoslužbou o další prvek. V uvedených obdobích jsem uspořádal některá setkání dospělých, např. rozjímání nad symbolem popela, vody, kříže a dalších prvků. Také do přípravy na první svaté přijímání jsem zařadil úvodní setkání rodičů a dětí podle této pedagogiky. Některé prvky jsem použil také v práci se společenstvím mladých nebo při víkendových duchovních obnovách pro menší skupinky. Protože je vše náročné na přípravu, přiznám se, že mnohé zůstává nevyužité, a mám ještě mnoho skrytých rezerv.

Význam této pedagogiky vidím především v tom, že obohacuje tradiční způsob katecheze, tedy že doplňuje mluvené slovo o prožitek účastníků všemi smysly. Učí novému pohledu na svět kolem nás i na nás samotné. Učí „vidět neviditelné“, tedy objevovat symboličnost všech věcí a tím napomáhá porozumění životu. Učí vážit si obyčejných věcí, vidět velké věci v maličkostech. Dává prožívání víry, vztahu k Bohu i vztahu k okolí nový rozměr. Přispívá také k pochopení Ježíšovy radostné zvěsti, vždyť on sám ve svých podobenstvích oslovoval nejen intelekt, ale celou osobnost člověka, často právě skrze smyslové vnímání.

Myslím, že alespoň něco z toho mohu pozorovat jako plod práce v naší farnosti. Jsem rád, že jsem mohl poznat tento pedagogický směr, který obohatil nejen mě samotného, ale také můj způsob práce s lidmi.“

P. Jan Vecheta, Římskokatolická farnost Domaslavice

„S touto pedagogikou jsme se začali seznamovat před 5 lety na seminářích ve Štětkni a později v Písku a přípravu dětí ke svátosti smíření a svátosti eucharistie podle metodiky Dnes budu tvým hostem budeme letos dělat už čtvrtý rok.

V čem si myslíme, že je tento způsob vedení přípravy výborný:

Je to něco úplně jiného, než školní výuka náboženství. Takže nebyl problém, když některým dětem vyšla příprava na stejný den, kdy měly náboženství ve škole. Na obojí se těšily, protože každé bylo vedeno jinak. Poměrně velká část setkání je věnována tomu, aby si děti uvědomily, že jsou tady a teď, kdo tu všechno je s nimi a že tu s námi je i Bůh. Jaký to balzám na dětskou i učitelskou duši, která byla od rána v jednom kole. Teď konečně nejedu na výkon, ale mohu být zde, mohu se setkat a něco prožít. Nosnou částí každého setkání není „nauka“, ale příběh z evangelia, kde jedná Ježíš. Tento Ježíš chce jednat i v mém životě a já to zažívám. Styl této přípravy zasahuje nejen náš rozum, ale i smysly a srdce. Dítě zde jen nepřijímá informace se kterými má podle nějaké šablony naložit, ale je bytostně vtaženo do příběhu evangelia. Má možnost tvořivě a svobodně zaujmout a vyjádřit postoj a tak vytvářet svůj vztah k Ježíši. Do této přípravy jsou vtaženi rodiče a to tak, že si mají uvědomit, že jsou

to právě oni, kdo jsou nejdůležitějšími průvodci svých dětí na cestě za Kristem. Proto se také některých setkání účastní a to ne jako diváci, ale jako aktivní spolupracovníci. Nezapomenutelné je například, když rodiče žehnají svým dětem a ujišťují je o tom, že je budou doprovázet na cestě přípravy. A nebo když v setkání, kdy si připomínáme svůj křest, si děti se svými rodiči myjí vzájemně ruce. Metodika Dnes budu tvým hostem je určena pro děti mladšího školního věku. My také tuto přípravu ke svátostem nabízíme dětem kolem 3. třídy. Bez problému se ale do ní zapojil i jeden prvňáček. Na druhou stranu jsme ve skupině měli i děti starší, dokonce jednu dívku z 9. třídy, která se zároveň připravovala na křest a i ona tuto přípravu velice hluboce a opravdově prožívala.

V čem si myslíme, že je tento způsob vedení přípravy náročný:

Rozhodně ho nezvládne jeden člověk sám. My jsme se spolu s naším panem kaplanem podíleli na přípravě další dva až tři katecheté či spolupracovníci. Vzájemně jsme se tak ale mohli učit a jeden druhého obohacovat. Je potřeba mít dost času. Vlastní setkání trvalo 75 minut a k tomu je potřeba počítat čas před na přípravu pomůcek a po na jejich úklid. Je potřeba dostatečný prostor, kde se budeme scházet, abychom mohli sedět v kruhu a také tvořit. Je potřeby mít k dispozici poměrně dost šátků a dekoračního materiálu. Tyto pomůcky se ale dají variabilně použít i jinak.“

Vojtěch a Šárka Šmídlovi, Sušice

„Naše Církevní mateřská škola „U sv. Josefa“ v Českých Budějovicích oslaví letos v září 20 let své existence. Dalo by se tedy říci, že je plnoletá☺. Už má za sebou začátky dětství, různé krize dospívání a puberty, a – mohu-li to tak říci – i zmatené a urputné hledání své vlastní identity. Na prahu své dospělosti se konečně „našla“... Mluvím o tom, že jsme dlouhé roky hledali a tápali, jakým způsobem, podle jakých pedagogických principů a zásad uskutečňovat a naplňovat filozofii naší školy, která by se dala shrnout do jediné kratičké věty: UČIT DĚTI RADOSTNÉ ODVAZE ŽÍT. (Mimochodem je to myšlenka bl. Alexie le Clerc, spoluzakladatelky Kongregace Školských sester de Notre Dame, která je zřizovatelem této školky). S pedagogikou Franze Ketta jsme se sice nějak setkávali již během uplynulých let, ale (abych se vrátila k předchozímu přirovnání) bylo to spíš na úrovni jakéhosi kamarádství a oťukávání. Teprve před nedávnou dobou to přerostlo ve „vážný vztah“. Když jsme se totiž začali hlouběji nořit do teorie této pedagogiky a zároveň měli možnost si ji osahat během praktických seminářů, začalo nám cosi rezonovat v srdci. Stáž v mateřské škole v jižním Tyrolsku jen potvrdila to, co jsme už víceméně věděli: to je ono! To chceme!

S vděčností musím také konstatovat, že jedním z prvních plodů, které tento pedagogický směr školce přinesl, je stmelení našeho pracovního týmu. Našli jsme společnou řeč. Nesmírně si tohoto daru vážím. Čerstvě „dospělá“ školka „U sv. Josefa“ chce tedy s radostnou odvahou vykročit na další cestu směrem, který ukazuje pedagogika Franze Ketta. Stojíme na začátku a svěřujeme další životní etapu naší školky Boží moudrosti a lásce.“

sestra M. Vlasta Čaplová, ředitelka CMŠ „U sv. Josefa“